

2. Papadaki-Klavdianou A., Menkisoglou-Spiroudi O, Tsakiridou E. Quality of agricultural products and protection of the environment: training, knowledge dissemination and certification // Synthesis report of a study in five European countries. Cedefop Referenceseries; 38, Luxembourg: Official Publication of the European Communities, 2003
3. Пальчук М. Модель професійної освіти і навчання у Польщі – четвертий етап європейської інтеграції/ М. Пальчук// Порівняльна професійна педагогіка. – 2011. – №2. – С. 101-111. 2. Система освіти Польщі: інформаційна довідка [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://shirmk.ucoz.ua/14/12.14-osvita_polska.doc
4. Averchev O. V., Vasylenko N. Y. The features of the formation of agrophytocenosis of perennial herbs vegetation //Publishing House “Baltija Publishing”. – 2022.
5. Василенко Н.Є. Рівень європейської та української вищої освіти в аграрній сфері Scientific and pedagogical internship The findings of modern research and developments in teaching agricultural sciences Wloclavek, the Republic of Poland June 27 – August 7, 2022
6. Vasylenko, N., Averchev, O., Lavrenko, S., Avercheva, N., & Lavrenko, N. (2020). Growth, development and productivity of Bromus inermis depending on the elements of growing technology in non-irradiated conditions.
7. Гондюл В. П. Конспект лекцій "Вступ до спеціальності міжнародна інформація" - К., -2002.

УДК: 633.11:631.53.02

ОСОБЛИВОСТІ НАСІННИЦТВА ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ В УКРАЇНІ

ДОНГАУЗЕР Володимир, здобувач вищої освіти ступеня бакалавр четвертого року навчання, за спеціальності 201 Агрономія
СОКОЛОВСЬКА Ірина, к. с.-г. н., науковий керівник,
 доцент кафедри рослинництва та агроінженерії,
 Херсонський державний аграрно-економічний університет
 м. Кротівницький, Україна

Актуальність. Пшениця одна з самих давніх культур на земній кулі і на сьогоднішній день знаходиться на провідному місці за посівними площами у світі. Тому насінництво озимої пшениці займає значну нішу в українському агропромисловому комплексі.

На сучасному етапі розвитку сільського господарства високоякісне насіння є основою вирощування високих і сталих врожаїв. Урожайність зернових культур, зокрема пшениці озимої, підвищується на 20–25 % завдяки використанню якісного насіння нових сортів. Основним завданням насінництва як галузі сільськогосподарського виробництва є вирішення проблем щодо підвищення врожайності сучасних сортів і має великий невикористаний потенціал [1. 2].

Мета. Метою наших досліджень є вивчення стану та перспектив розвитку насінництва пшениці озимої в Україні, визначення проблеми, які впливають на якість на обсяги виробництва насінневої продукції культури та шляхів їх розв'язання.

Результати. Глобальні кліматичні зміни, які не обійшли осторонь і нашу країну, призвели до того, що врожайність пшениці озимої на наших ланах знизилася. У спробах вирішити цю проблему науковці, селекціонери, виробники знаходяться в постійному пошуку нових вискоєфективних сортів даної культури. Тому саме насінництво озимої пшениці стало найважливішим напрямком на аграрному ринку.

Однією із основних проблем галузі на даний момент є повільне впровадження у виробництво нових рекомендованих для поширення вітчизняних сортів і гібридів пшениці озимої та їх супровід [3].

Впровадження передових технологій в насінництві озимої пшениці, а також спираючись на базу кращих наукових досягнень і походів в селекції та біотехнології, на сьогоднішній день в Україні виведені унікальні сорти озимих злакових культур. Насінництво озимої пшениці представлено якісним посівним матеріалом, яке чудово переносить різкі зміни погодних явищ, а також катаклізми пов'язані з ними. Крім того, завдяки науковим досягненням в насінництві озимої пшениці імунна система насіння прекрасно протистоїть безлічі згубних захворювань [4. 5].

Найважливішим показником якості пшениці є зимостійкість. Високою зимостійкістю характеризуються вітчизняні сорти пшениці озимої Миронівського інституту, тому цю властивість у вітчизняних селекціонерів охоче запозичують і іноземні селекціонери.

Дотримання агротехнологій та принципів сівозміни – це запорука отримання насінневого матеріалу високої якості.

Головною проблемою виробництва насіння озимої пшениці є його реалізація, тому що ринок насіння в нашій країні вкрай наповнений насінням закордонної селекції. Але досвідчені виробники віддають перевагу лише вітчизняному якісному насінню, яке має високий потенціал та адаптованість до умов вирощування.

Значні проблеми при виробництві насіння озимої пшениці, та і взагалі насінництва, стосуються сертифікації насінневого матеріалу. Потрібні нові норми з виробництва та сертифікації.

Окремими аспектами виробництва насіння є відведення насінницьких ділянок. При розсадників насінництва пріоритетними є площі, що знаходяться на кращих ґрунтах та розміщені по кращих попередниках. Так, для пшениці озимої це є чорний пар, зайнятий пар, багаторічні трави, вико-вівсяні і горохово-вівсяні суміші на зелений корм, зернобобові, картопля і кукурудза на силос.

Ділянка під посів має бути придатною для виробництва насіння відповідної культури. Попередник на відповідному полі має бути сумісним з виробництвом насіння пшениці озимої. Необхідно виключити засмічення посіву культури самосійними рослинами (наприклад, падалицею), що може стати джерелом погіршення сортових якостей насіння та поширення шкідливих організмів. Посіви

мають бути чистими від бур'янів та якнайменше ураженими хворобами (особливо інфекційними) впродовж усієї вегетації рослин.

Також, слід врахувати дотримання нормативів періодичності вирощування пшениці озимої на одному і тому самому полі. Періодичність для культури – не менше ніж через два роки. До того ж, не допускається розміщення насінницьких ділянок на площах, де вирощувалась та ж культура у попередньому році, або після важко відокремлюваних культур.

Обов'язковою умовою є відсутність інших посівів культури, в межах просторової ізоляції.

Для отримання запланованої кількості якісного насіння озимої пшениці важливим є дотримання рекомендованих технологій вирощування культури. На насінницьких ділянках на високому рівні і в оптимальні терміни повинно бути проведено удобрення, боротьба з бур'янами, хворобами та шкідниками та інші агротехнічні заходи.

Висновки. Таким чином, для формування сталих високих урожаїв пшениці озимої необхідно повне забезпечення сільгоспвиробників високоякісним насінням зареєстрованих сортів в обсягах, достатніх для проведення сортооновлення і сортозміни; удосконалення технологій вирощування високоякісного насінневого матеріалу; прискорення випробування і впровадження нових сортів у виробництво; науковий супровід вирощування насіння пшениці озимої високих репродукцій.

Список використаної літератури:

1. Піпан Х. Сучасний стан, досягнення та перспективи розвитку селекції пшениці озимої в Україні. URL: http://inb.dnsgb.com.ua/2010-4/10_pipan.pdf.
2. Малаховський Д. Стан проблеми розвитку насінництва зернових культур в Україні. Агросвіт. 2012. № 4. С. 38–43. 11. Горобчук А. Проблеми та перспективи насінництва в Україні. URL: <http://agro-business.com.ua/agro/ekonomichnyi-hektar/item/9136-problemy-ta-perspektyvynasinnystva-v-ukraini.html>.
3. Кавунець В., Кочмарський В. Насінництво пшениці озимої. Миронівка, 2011. 319 с.
4. Насіннезнавство та методи визначення якості насіння сільськогосподарських культур : навчальний посібник / С. Каленська та ін. ; за ред. С. Каленської. Вінниця : ФОР Данилюк, 2011. 320 с.
5. Хірамагомедов М. Розвиток насінництва як один з напрямів державної підтримки зерновиробництва в Україні. URL: <http://me.fem.sumdu.edu.ua/docs/d070.pdf>.